రుద్రాక్షజాబాలోపనిషత్తు

– డా. కొండూరి తిరువేంగళ రాఘవన్

ఉపోద్ఘాతము :

రుద్రాక్షజాబాలోపనిషత్ రుద్రాక్షకు సంబంధించిన ఉపనిషత్తు కావున దీనికి రుద్రాక్షోపనిషత్ అని కూడా పేరు ఉన్నది మరియు ఇది 14 శైవ ఉపనిషత్తులలో ఒకటి. ఇది 108 ఉపనిషత్తులలో ఒకటి. ఈ ఉపనిషత్తు సామవేద శాఖ క్రింద వస్తుంది, ఇందులో శివుని 'రుద్రాక్ష' యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరించబడెను. ఈ ఉపనిషత్తులో, రుద్రాక్షకు సంబంధించిన అనేక ప్రశ్నలకు సమాధానాలు లభించును, ఈ ఉపనిషత్తులో రుద్రాక్ష యొక్క మూలం, దాని ఆకారం, ధరించే విధానం మరియు దాని నుండి పొందబడే ఫలితాల గురించి వివరణాత్మకంగా విషయములు వర్ణించబడెను. ఈ ఉపనిషత్తు భూసుందుడు అనే ఋషి మరియు కాలాగ్నిరుద్రుల సంవాదరూపముగా వివరించబడెను. భూసుందునికి సనత్కుమారడని పేరుకూడా ఉంది.

రుద్రాక్ష ఆవిర్భావము

రుద్రాక్షజబాలోపనిషత్ ప్రారంభంలో, భూసుందుడు కాలాగ్నిరుద్రుడిని రుద్రాక్ష అంటే ఏమిటి, అది ఎక్కడ నుండి వచ్చింది, దాని ప్రయోజనాలు ఏమిటి, దయచేసి ఈ వాస్తవాలన్నింటినీ నాకు తెలియజేయండీ అని అడుగుతాడు. అప్పుడు కాలాగ్ని రుద్రభగవానుడు భూసుందునికి, రుద్రాక్ష నా వల్ల మాత్రమే ఉద్భవించిందని, అది ఎలాగంటే ఒకసారి త్రిపురాసురుడిని చంపినప్పుడు, నా కళ్ళ నుండి కొన్ని నీటి బిందువులు కన్నీళ్లరూపంలో భూమిపై పడ్డాయి మరియు ఆ బిందువులు రుద్రాక్షరూపంగా రూపాంతరం చెందాయి, ఆ విధంగా రుద్రాక్ష ఉద్భవించింది అని చెబుతాడు. రుద్రాక్ష నామం ఉచ్చరిస్తేనే సకలఫలాలు లభిస్తాయి. దీని పేరును

జపించడం వల్ల పది గోదానములు చేసినఫలం లభిస్తుంది. వేయి సంవత్సరాలు కళ్ళు మూసుకున్నప్పుడు నా కనురెప్పల నుండి కొన్ని నీటి చుక్కలు జారి అవి రుద్రాక్షగా మారాయి అని చెబుతాడు.

ఈ రుద్రాక్ష భక్తుల పాపాలను నశింపజేస్తుంది. దీన్ని ధరించడం వల్ల అన్ని కష్టాలు తొలగిపోతాయి. రుద్రాక్షను చూడటం ద్వారా లక్షలాది కష్టాలు తొలగిపోతాయి మరియు దానిని ధరించడం ద్వారా మరియు దానిని ధరించేటప్పుడు మంత్రాలను పఠించడం ద్వారా లక్షలాది ప్రయోజనాలు లభిస్తాయి అని చెబుతాడు.

ఈ ఉపనిషత్తులో, రుద్రాక్ష యొక్క పూర్తి విశ్లేషణ అందించబడింది, దీనిలో దాని మూలం, దాని లక్షణాలు, దాని మంగళకరమైన ప్రయోజనాలు మరియు ధరించడానికి నియమాలు మొదలైనవి చాలా సరళంగా వివరించబడ్డాయి.

ఈ ఉపనిషత్తును వినడం మరియు ధ్యానించడం వలన సకల శుభఫలితాలు లభిస్తాయి. దీనిని చదివినవాడు మంత్రోపాధ్యాయుడు అవుతాడు. ఈ ఉపనిషత్తును ఎప్పుడైనా చదవడం వలన పుణ్యఫలం లభిస్తుంది మరియు అనేక జన్మల పాపాలు తొలగిపోతాయి. ఆరు లక్షల గాయత్రీ మంత్ర జపానికి సమానమైన ఫలితం లభిస్తుంది.

స్వస్తి

రుద్రాక్షజాబాలోపనిషత్

శ్లో. రుద్రాక్షోపనిషద్వేద్యం మహారుద్రతయోజ్జ్వలం ।
ప్రతియోగివినిర్ముక్త శివమాత్రపదం భజే ॥

ఓం ఆప్యాయంతు మమాంగాని వాక్ప్రాణశ్చక్షుః శ్రోత్రమథో
బలమింద్రియాణి చ సర్వాణి। సర్వం బ్రహ్మోపనిషదం మాహం
బ్రహ్మ నిరాకుర్యాం మా మా బ్రహ్మ నిరాకరోదనిరాకరణమ
స్త్వనిరాకరణం మేస్తు తదాత్మని నిరతే య ఉపనిషత్సు ధర్మాస్తే
మయి సంతు తే మయి సంతు ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

అథ రుద్రాక్షజాబాలోపనిషత్ ప్రారంభః

హరిః ఓం ॥ అథ హైనం కాలాగ్నిరుద్రం భుసుండః పప్రచ్ఛ కథం
రుద్రాక్షోత్పత్తిః । తద్ధారణాత్కిం ఫలమితి । తం హోవాచ
భగవాన్కాలాగ్నిరుద్రః । త్రిపురవధార్థమహం నిమీలితాక్షోఽభవం ।
తేభ్యో జలబిందవో భూమౌ పతితాస్తే రుద్రాక్షా జాతాః ।
సర్వానుగ్రహార్థాయ తేషాం నామోచ్చారణమాత్రేణ
దశగోప్రదానఫలం దర్శనస్పర్శనాభ్యాం ద్విగుణం
ఫలమత ఊర్ధ్వం వక్తుం న శక్నోమి । తత్రైతే శ్లోకా భవంతి ।
కస్మింస్థితం తు కిం నామ కథం వా ధార్యతే నరైః ।
కతి భేదముఖాన్యత్ర కైర్మంత్రైర్ధార్యతే కథమ్ ॥ ॥ 1 ॥

దివ్యవర్షసహస్రాణి చక్షురున్మీలితం మయా ।
భూమావక్షిపుటాభ్యాం తు పతితా జలబిందవః ॥ ॥ 2 ॥

తత్రాశ్రుబిందవో జాతా మహారుద్రాక్షవృక్షకాః ।
స్థావరత్వమనుప్రాప్య భక్తానుగ్రహకారణాత్ ॥ ॥ 3 ॥

భక్తానాం ధారణాత్పాపం దివారాత్రికృతం హరేత్ ।
లక్షం తు దర్శనాత్పుణ్యం కోటిస్తద్ధారణాద్భవేత్ ॥ ॥ 4 ॥

తస్య కోటిశతం పుణ్యం లభతే ధారణాన్నరః ।
లక్షకోటిసహస్రాణి లక్షకోటిశతాని చ ॥ ॥ 5 ॥

తజ్జపాల్లభతే పుణ్యం నరో రుద్రాక్షధారణాత్ ।
ధాత్రీఫలప్రమాణం యచ్ఛ్రేష్ఠమేతదుదాహృతం ॥ ॥ 6 ॥

బదరీఫలమాత్రం తు మధ్యమం ప్రోచ్యతే బుధైః ।
అధమం చణమాత్రం స్యాత్ప్రక్రియైషా మయోచ్యతే ॥ ॥ 7 ॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రాశ్చేతి శివాజ్ఞయా ।
వృథా జాతాః పృథివ్యాం తు తజ్జాతీయాః శుభాక్షకాః ॥ ॥ 8 ॥

శ్వేతాస్తు బ్రాహ్మణా జ్ఞేయాః క్షత్రియా రక్తవర్ణకాః ।
పీతాస్తు వైశ్యా విజ్ఞేయాః కృష్ణాః శూద్రా ఉదాహృతాః ॥ ॥ 9 ॥

బ్రాహ్మణో బిభృయాచ్ఛ్వేతాన్రక్తాన్రాజా తు ధారయేత్ ।
పీతాన్వైశ్యస్తు బిభృయాత్కృష్ణాఞ్ఛూద్రస్తు ధారయేత్ ॥ ॥ 10 ॥

సమాః స్నిగ్ధా దృఢాః స్థూలాః కంటకైః సంయుతాః శుభాః ।
కృమిదష్టం భిన్నభిన్నం కంటకైర్హీనమేవ చ ॥ ॥ 11 ॥

వ్రణయుక్తమయుక్తం చ షడ్రుద్రాక్షా వివర్జయేత్ వర్జయేత్ ।
స్వయమేవ కృతం ద్వారం రుద్రాక్షం స్యాదిహోత్తమం ॥ ॥ 12 ॥

యత్తు పౌరుషయత్నేన కృతం తన్మధ్యమం భవేత్ ।
సమాన్స్నిగ్ధాం దృఢాన్స్థూలాన్ క్షౌమసూత్రేణ ధారయేత్ ॥ ॥ 13 ॥

సర్వగాత్రేణ సౌమ్యేన సామాన్యాని విచక్షణః ।
నికషే హేమరేఖాభా యస్య రేఖా ప్రదృశ్యతే ॥ ॥ 14 ॥

తదక్షముత్తమం విద్యాత్తద్ధార్యం శివపూజకైః ।
శిఖాయామేకరుద్రాక్షం త్రిశతం శిరసా వహేత్ ॥ ॥ 15 ॥

షట్త్రింశతం గలే దధ్యాద్బాహ్వోః షోడశ షోడశ ।
మణిబంధే ద్వాదశైవ స్కంధే పంచశతం వహేత్ ॥ ॥ 16 ॥

అష్టోత్తరశతైర్మాలాముపవీతం ప్రకల్పయేత్ ।
ద్విసరం త్రిసరం వాపి సరాణాం పంచకం తథా ॥ ॥ 17 ॥

సరాణాం సప్తకం వాపి బిభృయాత్కంఠదేశతః ।
ముకుటే కుండలే చైవ కర్ణికాహారకేఽపి వా ॥ ॥ 18 ॥

కేయూరకటకే సూత్రం కుక్షిబంధే విశేషతః ।
సుప్తే పీతే సదాకాలం రుద్రాక్షం ధారయేన్నరః ॥ ॥ 19 ॥

త్రిశతం త్వధమం పంచశతం మధ్యమముచ్యతే ।
సహస్రముత్తమం ప్రోక్తమేవం భేదేన ధారయేత్ ॥ ॥ 20 ॥

శిరసీశానమంత్రేణ కంఠే తత్పురుషేణ తు ।
అఘోరేణ గలే ధార్యం తేనైవ హృదయేఽపి చ ॥ ॥ 21 ॥

అఘోరబీజమంత్రేణ కరయోర్ధారయేత్సుధీః ।
పంచాశదక్షగ్రథితాన్వ్యోమవ్యాప్యపి చోదరే ॥ ॥ 22 ॥

పంచ బ్రహ్మభిరంగైశ్చ త్రిమాలా పంచ సప్త చ ।
గ్రథిత్వా మూలమంత్రేణ సర్వాణ్యక్షాణి ధారయేత్ ॥ ॥ 23 ॥

అథ హైనం భగవంతం కాలాగ్నిరుద్రం భుసుండః పప్రచ్ఛ రుద్రాక్షాణాం భేదేన యదక్షం యత్స్వరూపం యత్ఫలమితి । తత్స్వరూపం ముఖయుక్తమరిష్టనిరసనం కామాభీష్టఫలం

బ్రూహీతి హోవాచ । తత్రైతే శ్లోకా భవంతి ॥

ఏకవక్త్రం తు రుద్రాక్షం పరతత్త్వస్వరూపకం ।
తద్ధారణాత్పరే తత్త్వే లీయతే విజితేంద్రియః ॥ ॥ 1 ॥

ద్వివక్త్రం తు మునిశ్రేష్ఠ చార్ధనారీశ్వరాత్మకం ।
ధారణాదర్ధనారీశః ప్రీయతే తస్య నిత్యశః ॥ ॥ 2 ॥

త్రిముఖం చైవ రుద్రాక్షమగ్నిత్రయస్వరూపకం ।
తద్ధారణాచ్చ హుతభుక్తస్య తుష్యతి నిత్యదా ॥ ॥ 3 ॥

చతుర్ముఖం తు రుద్రాక్షం చతుర్వక్త్రస్వరూపకం ।
తద్ధారణాచ్చతుర్వక్త్రః ప్రీయతే తస్య నిత్యదా ॥ ॥ 4 ॥

పంచవక్త్రం తు రుద్రాక్షం పంచబ్రహ్మస్వరూపకం ।
పంచవక్త్రః స్వయం బ్రహ్మ పుంహత్యాం చ వ్యపోహతి ॥ ॥ 5 ॥

షడ్వక్త్రమపి రుద్రాక్షం కార్తికేయాధిదైవతం ।
తద్ధారణాన్మహాశ్రీః స్యాన్మహదారోగ్యముత్తమ్ ॥ ॥ 6 ॥

మతివిజ్ఞానసంపత్తిశుద్ధయే ధారయేత్సుధీః ।
వినాయకాధిదైవం చ ప్రవదంతి మనీషిణః ॥ ॥ 7 ॥

సప్తవక్త్రం తు రుద్రాక్షం సప్తమాధిదైవతం ।
తద్ధారణాన్మహాశ్రీః స్యాన్మహదారోగ్యముత్తమం ॥ ॥ 8 ॥

మహతీ జ్ఞానసంపత్తిః శుచిర్ధారణతః సదా ।
అష్టవక్త్రం తు రుద్రాక్షమష్టమాత్రాధిదైవతమ్ ॥ ॥ 9 ॥

వస్వష్టకప్రియం చైవ గంగాప్రీతికరం తథా ।
తద్ధారణాదిమే ప్రీతా భవేయుః సత్యవాదినః ॥ ॥ 10 ॥

నవవక్త్రం తు రుద్రాక్షం నవశక్త్యధిదైవతం ।
తస్య ధారణమాత్రేణ ప్రీయంతే నవశక్తయః ॥ ॥ 11 ॥

దశవక్త్రం తు రుద్రాక్షం యమదైవత్యమీరితం ।
దర్శనాచ్ఛాంతిజనకం ధారణాన్నాత్ర సంశయః ॥ ॥ 12 ॥

ఏకాదశముఖం త్వక్షం రుద్రైకాదశదైవతం ।
తదిదం దైవతం ప్రాహుః సదా సౌభాగ్యవర్ధనమ్ ॥ ॥ 13 ॥

రుద్రాక్షం ద్వాదశముఖం మహావిష్ణుస్వరూపకం ।
ద్వాదశాదిత్యరూపం చ బిభర్త్యేవ హి తత్పరమ్ ॥ ॥ 14 ॥

త్రయోదశముఖం త్వక్షం కామదం సిద్ధిదం శుభం ।
తస్య ధారణమాత్రేణ కామదేవః ప్రసీదతి ॥ ॥ 15 ॥

చతుర్దశముఖం చాక్షం రుద్రనేత్రసముద్భవం ।
సర్వవ్యాధిహరం చైవ సర్వదారోగ్యమాప్నుయాత్ ॥ ॥ 16 ॥

మద్యం మాంసం చ లశునం పలాండుం శిగ్రుమేవ చ ।
శ్లేష్మాతకం విడ్వరాహమభక్ష్యం వర్జయేన్నరః ॥ ॥ 17 ॥

గ్రహణే విషువే చైవమయనే సంక్రమేఽపి చ ।
దర్శేషు పూర్ణమాసే చ పూర్ణేషు దివసేషు చ ।
రుద్రాక్షధారణాత్సద్యః సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ॥ 18 ॥

రుద్రాక్షమూలం తద్బ్రహ్మ తన్నాలం విష్ణురేవ చ ।
తన్ముఖం రుద్ర ఇత్యాహుస్తద్బిందుః సర్వదేవతాః ॥ ॥ 19 ॥

అథ కాలాగ్నిరుద్రం భగవంతం సనత్కుమారః పప్రచ్ఛాధీహి భగవన్రుద్రాక్షధారణవిధిం । తస్మిన్సమయే నిదాఘ జడభరతదత్తాత్రేయకాత్యాయనభరద్వాజకపిలవసిష్ఠ పిప్పలాదాదయశ్చ కాలాగ్నిరుద్రం పరిసమేత్యోచుః । అథ కాలాగ్నిరుద్రః కిమర్థం భవతామాగమనమితి హోవాచ । రుద్రాక్షధారణవిధిం వై సర్వే శ్రోతుమిచ్ఛామహ ఇతి । అథ కాలాగ్నిరుద్రః ప్రోవాచ । రుద్రస్య నయనాదుత్పన్నా రుద్రాక్షా ఇతి లోకే ఖ్యాయంతే ।

అథ సదాశివః సంహారకాలే సంహారం కృత్వా సంహారాక్షం ముకులీకరోతి । తన్నయనాజ్జాతా రుద్రాక్షా ఇతి హోవాచ । తస్మాద్రుద్రాక్షత్వమితి కాలాగ్నిరుద్రః ప్రోవాచ । తద్రుద్రాక్షే వాగ్విషయే కృతే దశగోప్రదానేన యత్ఫలమవాప్నోతి తత్ఫలమశ్నుతే । స ఏష భస్మజ్యోతీ రుద్రాక్ష ఇతి । తద్రుద్రాక్షం కరేణ స్పృష్ట్వా ధారణమాత్రేణ ద్విసహస్రగోప్రదానఫలం భవతి । తద్రుద్రాక్షే కర్ణయోర్ధార్యమాణే ఏకాదశసహస్రగోప్రదానఫలం భవతి। ఏకాదశరుద్రత్వం చ గచ్ఛతి । తద్రుద్రాక్షే శిరసి ధార్యమాణే కోటిగోప్రదానఫలం భవతి । ఏతేషాం స్థానానాం

కర్ణయోః ఫలం వక్తుం న శక్యమితి హోవాచ ।
య ఇమాం రుద్రాక్షజాబాలోపనిషదం
నిత్యమధీతే బాలో వా యువా వా వేద స మహాన్భవతి । స గురుః సర్వేషాం
మంత్రాణాముపదేష్టా భవతి ఏతైరేవ హోమం కుర్యాత్ । ఏతైరేవార్చనమ్ ।
తథా రక్షోఘ్నం మృత్యుతారకం గురుణా లబ్ధం కంఠే బాహౌ
శిఖాయాం వా బధ్నీత । సప్తద్వీపవతీ భూమిర్దక్షిణార్థం నావకల్పతే ।
తస్మాచ్ఛ్రద్ధయా యాం కాంచిద్గాం దద్యాత్సా దక్షిణా భవతి ।
య ఇమాముపనిషదం బ్రాహ్మణః సాయమధీయానో దివసకృతం పాపం
నాశయతి । మధ్యాహ్నేఽధీయానః షడ్జన్మకృతం పాపం నాశయతి ।
సాయం ప్రాతః ప్రయుంజానోఽనేకజన్మకృతం పాపం నాశయతి ।
షట్సహస్రలక్షగాయత్రీజపఫలమవాప్నోతి । బ్రహ్మహత్యాసురాపాన
స్వర్ణస్తేయగురుదారగమనతత్సంయోగపాతకేభ్యః పూతో భవతి ।
సర్వతీర్థఫలమశ్నుతే । పతితసంభాషణాత్పూతో భవతి ।
పంక్తిశతసహస్రపావనో భవతి । శివసాయుజ్యమవాప్నోతి । న చ
పునరావర్తతే న చ పునరావర్తత ఇత్యోంసత్యమిత్యుపనిషత్ ॥

ఓం ఆప్యాయంతు మమాంగాని వాక్ప్రాణశ్చక్షుః శ్రోత్రమథో
బలమింద్రియాణి చ సర్వాణి। సర్వం బ్రహ్మోపనిషదం మాహం
బ్రహ్మ నిరాకుర్యాం మా మా బ్రహ్మ నిరాకరోదనిరాకరణమ
స్త్వనిరాకరణం మేస్తు తదాత్మని నిరతే య ఉపనిషత్సు ధర్మాస్తే
మయి సంతు తే మయి సంతు ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

ఇతి రుద్రాక్షజాబాలోపనిషత్సమాప్తః